

..... [p1]

[Jezus, Maria, Jozef, Benedictus¹]

Bemind zij overal het H. Hert van Jezus²

Zeer Eerweerde Heer,

Ik neem de vrijheid [*Udele*] te schrijven zonder de eer te hebben van U gekend te zijn, wel overtuigd zijnde dat Gij het niet kwalijk zult nemen. [*Udele*] is immers een Vlaming van den goeden [*stempel*] [...] [*zij*] [...]

[*com*]plimenten. Ik kome dus recht ter zaak:

Wij, (de zusters van het hospitaal van Gent) verwachten in 't kort het bezoek³ van zijne Hoogwaardigheid den Bisschop. Het betaamt dat zijne ontfangst zoo luisterlijk en hertelijk geschiedde als het zijn kan. Wij schikken schoon te pinten⁴ een adres⁵ af te lezen en een welkom lied te zingen. Jamaar, de twee laatste deelen van ons eenvoudig programma gaan zoo wat boven onze krachten! Men

..... [p2]

wil mij dien last opleggen, want men aanziet mij hier als een stuk van een 'poëet (poëetse liever) om dat ik nu en dan een klucht of gelegenheid liedje make. Maar hoe hoog dat ik moge staan, als dichteres, in de oogen mijner medezusters, ik gevoel maar al te wel dat ik niet geschikt ben om mijne pen te scherpen ter eere van eenen Prins der H. Kerk... Daarbij ik kan nooit dichten uit dwang, tenzij een schimp⁶ of klodde⁷ liedje; al 't ander moet van zelfs komen of het trekt op niets. Maar maakt dat aan [...]

.....

- 1 Vermoedelijk staat de B. achteraan voor Benedictus. De zusters (Cisterciënzerzusters) van de Bijloke volgen de Regula Benedicti. Ook 'Bernard' is gevonden ter verklaring voor de laatste letter van de afkorting, omdat Bernard van Clairvaux, niet de stichter maar wel de grootste bezieler van de Cisterciënzers in Cîteaux is geweest. J. M. J. B. staat ook als hoofding van religieuze geschriften, zoals doodsprentjes, zelfs van personen die niet tot de orde van de cisterciënzers behoorden.
- 2 Een schietgebed waaraan 100 dagen aflaat verbonden is.
- 3 Op 17 juni 1888 was de vorige bisschop van Gent, Hendrik Frans Bracq, gestorven. De nieuwe bisschop bezocht de meeste van de kloosters in zijn bisdom om kennis te maken. Voor het klooster was dit een belangrijke gebeurtenis.
- 4 Versieren.
- 5 Een toespraak specifiek aan de bisschop gericht.
- 6 Schempig of schimpig: "Wat schimpig (leelijk, belachelijk) ding is dat. Een schempige rede met de betekenis boertig, kluchtig." (De Bo, Westvlaamsch Idioticon, p.984-5)

moet willen, eens dat men die kunst mac[h]tig is; juist gelijk men, als men breijen kan maar hoeft naalden en draad te nemen en de vingeren te doen exerceeren!

Ik bid U, Eerw: Heer, kom mij ter hulp; voor U toch is het maar een spel. De Goede God heeft [Uedele] gegeven 't geen aan weinige is gejongd⁸ Volmaaktelijk het schoone en het goede te gevoelen en het meesterlijk uit te drukken (d'une manière unique) Schenk

..... [p3].....

ons, schenk mij in't bijzonder eene almoes uit dien grooten schat! 'T zal mij eene eer, eene vreugd en deugd, een waar geluk zijn! – Telkens dat ik Uwe nooit volprezene dichten lees gevoel ik iets dat ik niet kan uitspreken en ik zeg bij mijn eigen: 't is zoo dat ik denk, 't is zoo dat ik het zou willen zeggen. Dan spijt het mij langs om meer mijne moedertaal zoo laat gekend en om zoo te zeggen veracht te hebben. Uwen “Rond den Heerd” is voor mij het “Fiat lux”⁹ geweest en eens, den blinddoek weg heb ik mij met hert en ziel aan de vlaamsche beweging gehecht en, met oorlof mijner overste mijn klein steent[je] aan den Vaderlandschen Bouw bijgedragen. ...

Maar ik gerake van het spoor! Vergeef het mij Eerw: Heer, het gebeurt mij bijna nooit tegen een' Vlaamschgezinden te spreken, (late varen van aan een te schrijven) sedert dat mijnen goeden ouden Vader bij den Heer is. [Uedele] heeft hem wel gekend den Notaris De Backere, dien ieverigen medewerker in alles wat de belangen van Taal en Vaderland raakte? ... Vergeving dus over mijne langdradigheid; ... ik kome weêr

..... [p4].....

ter zake: Het adres mag in Proza zijn. Het lied zouden wij geern zingen op den voois van het Pius lied.¹⁰ Muziek van L. Lowet[,] worden van den E. H. Claeys. – Ziehier de eerste [Couplet]

.....

7 “Bal van samenklevende verwarrelde vezels”. (De Bo, West-Vlaamsch Idioticon, p.534)

Een klodde liedje = liedje dat maar wat ineen geflanst werd. (Klodde is een afvalproduct met geringe waarde van de vlasverwerking: een klodde werk of stoppe)”.

8 Gegund.

9 ”Er zij licht!” Volgens het evangelie de woorden, waarmee God tijdens de schepping van de wereld het licht schiep in de duisternis. Nu gebruikt in de betekenis: er gaat iemand een licht op, hij/zij begint plotseling te begrijpen.

10 Pius-cantate ter ere van Pius IX. Strijdlid van de zouaven, die de paus te hulp kwamen toen die tijdens de Italiaanse Eenmaking (Risorgimento) zijn Pauselijke Staat (1861) na een referendum aan het Koninkrijk Italië moest afstaan. Ook in Nederland was er een Pius-cantate gecomponeerd. Deze was in 1871 geschreven door de priester-dichter-politicus Herman Schaepman, en op muziek gezet door Johannes Verhulst. (Wikipedia)

Hoe rigt op nieuw uit alle verten

Elk natie 't oog naar 't Vaticaan.

Hoe heft het koor der trouwe herten

Weêr dankend' jubelhijmnen aan!

O Lied der landen, lied der zeeën

O Wereldstem van hoop en moed

Die door een legermacht van weeën

Den jubeldag van Pius groet.

Refrein

U roem en heil U Paus en Koning

Om 't gouden jaar dat kroont Uw dierbaar hoofd

Zie in der volkren eerbetooning

Hoe aller hert met U lijdt en gelooft.

--

Hier dient nog gezeid, Eerw: Heer, dat wij Uwe gewrochten zoo gauw mogelijk begeeren daar M^{gr} ons niet gezeid heeft wanneer hij schikt te komen; alleenlijk zal [*Zijne Hoogwaardigheid*] ons een dag of twee te voren verwittigen.

En nu om te sluiten: Hertelijken dank eerbiedige groetenissen en verzekering van allervurigste gebeden.

Uwe onweerdige¹¹ dienaars in [*Christus*]

Zuster Cecilia Bernardinus.

Haven van Maria (Bijloke) 19/8 88.

.....

11 Wellicht een letterlijke vertaling van 'votre humble serviteuse' = uw nederige dienaars.

Briefbeschrijving

Verzender	[De Backere, Emfrentiana Maria Virginia]
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	19/08/1888
Verzendingsplaats	Gent (Gent)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens ; Cecilia Bernardinus [=dochter van notaris De Backere]
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens ; Cecilia Bernardinus [=dochter van notaris De Backere]

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	3 enkele vellen, enkel vel 1: 101x132 ; enkel vel 2: 102x132 ; enkel vel 3: 104x132 ; enkel vel 4: 104x132 wit, rechthoekig geruit papiersoort: 8 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig: brief verknipt tot vier taalkundige fiches en gereconstrueerd met licht tekstverlies
Toevoegingen	op zijde 1 rechts en zijden 2, 4, 6 en 7 links: taalkundige notities: amper staat by // Halma // Herem; t/dees, tees peerd, Opwijk, Verdoodt; roeien = smijten // opwijk // Verdoodt; wyme = wisse, wydauw // Audenaard nieuwsbl.; badineeren // tjokkeleeren // Middelburg (inkt, verticaal, alles hand G.G.); op zijde 1 doorhalingen in blauw potlood

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	3586, tdees + 7824 + 3322, B fiche 8

Bibliotheekrecord

<https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle14165>

Inhoud

Incipit	Ik neem de vryheid Ued te schrijven zon-
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	19/08/1888, Gent, [Emfrentiana Maria Virginia De Backere] (= Zuster Cecilia Bernardinus) aan [Guido Gezelle]
Editeur	Stefaan Maes; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023

Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
